SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

V... No. 250. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 31, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 31-го ГРУДНЯ 1987 Ч. 250. РІК XCIV.

УПРАВА НТША РОЗГЛЯДАЛА ПРОБЛЕМИ НАУКИ

Ню Йорк. — В суботу, 12-го грудня ц.р., повна Управа Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці перевела майже цілоденне засідання, присвячене розглядові пророблeної праці за останній рік, продискутувавши низку наукових і господарських справ. Прийнято постанови не тільки на **найближчий час, а навіть на** майбутні роки. Приявними були Роман Андрушків, Володимир Бандера, Володимир Баранецький, Іван Головінський, Тарас Гунчак, Петро Ґой, Василь Калинович, Іван Кедрин, Ольга Кузьмович, Василь Ленцик, Григор Лужницький, Василь Маркусь, Лариса Онишкевич, Ярослав Падох (голова), Володимир Петришин, Володимир Рак, Леонід Рудницький, Іван Сєрант, Володимир Стойко, Володимир Трембіцький, **Євген Федоренко, Атанас** Фіґоль і Дмитро Штогрин.

Головуючий Я. Падох ствердив, що це останнє засідання поновної Управи в цьому році. На його заклик вшановано пам'ять добродіїв Олени Горечої, Олени Джуль-Звичайної та Анни Кобринської; повідомив, що президія Головної Ради НТШ прихилилася до становища европейського НТШ і признала проф. Володимира Янова, довголітнього ректора, тепер проректора Українського Вільного університету, як почесного члена НТШ; полякував проф. Л. Онишкевич за поміч у влаштуванні окремого вечора у честь Леся Курбаса та проф. В. Маркусеві за влаштування великої наукової конференції у Філядельфії в Ля Салл університеті, присвяченої 1000-літтю Хрищення України. Звітуючи про свою діяльність, голова згадав про зустріч з мейором Ню Йорку Е. Качем та двома прихильними українцям , жидівськими ученими Рибкіном і Гуттенбахом, які тепер редаґують журнал 'Нешенелитіс Пейперс', **субвенционований НТШ. Співпра**цює з ними проф. Орест Субтельний. Названі жидівські професори піддали думку про **зорганізування нау**кової українсько-жидівської конференції.

На внесок голови одноголосно кооптовано до Управи проф. Альберта Кіпу, **який погодився стати референтом зовнішніх зв'язків** на місце померлого проф. Степана Горака. Кооптовано до Урави також д-ра Олександру Трач. Професори Головінський, Кіпа і Рудницький погодилися працювати над отриманням **численніших спонзорів конг**ресової резолюції про відсвяткування Тисячоліття Християнства в Україні. У дискусії над цією справою звернено увагу, що існують у Конґресі русофіли, які можуть цій справі шкодити.

Багато уваги присвячено **видавничій справі, признавши, що вона належить до найважливіших завдань НТШ-А** Після появи двох останніх книжок, „Мистецтво — найсильніша зброя", покійного мистця Петра Андрусева і „Мистецтво бойківської церкви" Всеволода Кармазина-Каковського, в найближчому часі появиться твір Павла Зайцева „Життя Тараса Шевченка" в англійському перекладі проф. Юрія Луцького у В-ві Торонтонського університету. У друку знаходяться: „Визвольний шлях" покійного колишнього прем'єра УНР Бориса Мартоса і „Спадщина", есеї покійного Михайла Островерхи. Заторкнено справу видання твору пера д-ра Ігоря Соневицького про видатного композитора з другої половини XVIII і першої половини XIX сторіччя Артема Веделя. Тому, що у тому творі є також ноти, кошт видання дуже великий. Голова заявив, що буде старатися видати цей твір з фонду на музичні твори, що його пожертвувала Марія Мурована-Ясінська. Заторкнено теж справу видання зладженого вже до друку рукопису, знайденого після смерти видатної жіночої діячки Мілени Рудницької. Рукопис є в НТЩ, справа видання у співпраці з СУА затрималась з різних причин, але кинжка схвалена до друку. До Видавничої комісії зголошено рукопис-монографію про покійних Володимира і Софію Старосольських — рукопис зладили діти д-р Юрій і Уляна Старосольські. У дискусії над видавничою діяльністю НТШ рішено видати одним великим томом доповіді, виголошені на конференціях про 1000-ліття Християнства у Торонто і Філядельфії. Звернено увагу на конечність двох фахових рецензентів кожного зголошеного рукопису та більшої селекції надсиланих до видання творів.

Ствeрджено з жалем, що деякі схвалені до видання твори довгий час „залежуються". Але збірник на пошану покійного засновника НТШ в Америці проф. Миколи Чубатого появиться в

(Закінчення на стор. 3)

ПРОДОВЖУЮТЬ КРИТИКУВАТИ В. ЧОРНОВОЛА І М. ГОРИНЯ

Київ. — Київська „Радянська Україна", продовжуючи напади на Вячеслава Чорновола і Михайла Гориня за інтерв'ю, яке вони дали українській журналістці Марті Коломиєць під час її перебування в Україні, помістила у числі газети з 3-го грудня ц.р., додаткові „матеріяли" до цієї справи, а саме: свій власний коментар про „виявлення в туристки із ЗСА мініятюрної відеокасети, яку вона намагалася вивезти з СССР контрабандою. З'ясувалось, — пише газета, — що на відеокасеті записане інтерв'ю з так званими 'дисидентами' В. Чорноволом і М. Горинем, в якому вони дякували ... Центральному розвідувальному управлінню ЗСА за те, що воно надало їм 'трибуну', з якої вони поспішили сплюжити нашу дійсність, зокрема радянську культуру, розводились у славослов'ях на адресу українського буржуазного націоналізму, вихваляли бандерівських посіпак фашизму, закликали закордонні оунівські осередки до консолідації з метою посилення їх антирадянської діяльности. З'ясувалося також, що американська 'туристка' М. Коломиєць щедро обдарувала своїх львівських знайомих: у хід пішли автомобіль „ВАЗ", чотири магнітофони „Панасонік", одяг та взуття, придбані заокеанською гостею в інвалютному магазині у Львові".

Як відомо, до першої статті, надрукованій уційже газеті під заголовком „Інтерв'ю з-під поли", за підписом Вільхового, сам В. Чорновіл дав відповідне вияснення, яке було надруковане у „Свободі" з 11-го грудня ц.р. У вияснennі Чорновіл каже, між іншим, що стаття Вільхового „це типове для совєтської преси намагання ширити брехню про українських патріотів в Україні і про діячів діяспори". Йдеться не тільки про осіб, імена яких згадуються у пропаґандивній статті Вільхового, але про видання „Вісника", яким вони займаються і який скоро появиться друком також у вільних країнах світу.

(Закінчення на стор. 3)

Н. Богачевська виступить на відомій радіопрограмі

Ню Йорк.— У середу, 6-го січня 1988 року, о год. 9-ій вечора, на відомій нюйоркській радіостанції клясичної музики WQAXR (96.3 FM — 1560 AM) виступить молода і талановита піяністка Надя Богачевська.

В радіопрограмі п.н. „Мек Ґров Гілл — Янґ артістс шовкейс" слухачам метрополітального Ню Йорку представляють визначних молодих талантів Америки. Н. Богачевська виконає твори Баха, Бетговена і Шопена.

Надя Богачевська, першунка в конкурсі молодих талантів, також виступить з симфонічною оркестрою Ню Джерзі, виконуючи фортепіяновий концерт Ґріґа 20-го лютого 1988 року в Трентоні, Н. Дж., та 21-го лютого в Нюарку, Н. Дж.

Н. Богачевська.

Це буде вже другий з черги виступ Н. Богачевської з симфонічною оркестрою Ню Джерзі.

Відбувся 20-ий Крайовий з'їзд ТУСМ

Ню Йорк. — Товариство Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського відбуло свій 20-ий Крайовий з'їзд 21-го листопада 1987 року в готелі Голідей Інн в Сомервіллі, Ню Джерзі. Присутні були делеґати з п'ятьох осередків діяльности: Клівленд, Ню Йорк, Торонто, Трентон та Філядельфія, та представники українських організацій.

Делеґати вибрали президію в складі: Юрко Микитин — предсідник, Богдан Бачара — заступник, та Марійка Ґбур — секретар.

По відкриттю першою точкою було звітування осередків, а відтак звіти референтур Крайової Управи. Перед перервою з'їзд вітала Слава Стецько, голова АБН.

Після уділення абсолюторії уступаючій управі, з'їзд вибрав Управу на рік діяльности 1987-1988, що її очолила Ліда Микитин.

По виборі Управи, з'їзд прийняв резолюції, головний зміст яких перевести в життя ініціятиву ЦеСУС, координувати відзначення **12-го січня Дня Солідарно**сти з українськими політв'язнями, з нагоди Тисячоліття Хрищення України, нагoлошувати справу релігійних політв'язнів, користуватись тусмівськими виданнями, тримати тісні зв'язки з урядовцями, які наголошують українську справу нав'язувати контакт з українськими студентами в діяспорі і нав'язати контакти з іншими студентськими організаціями поневолених народів та включатися з ними в різні дії.

Новообрана голова Л. Микитин подякувала делеґатам за їхнє довір'я та підкреслила потребу співпраці і дії.

Пластунство є завжди доброї гадки!

Учасники пластового лещатарського табору.

Ґленс Фоллс, Н. Й. — Хоча снігу на горі „Вест Мавнтейн" обмаль, пластова братія не тратить духа та притаманного молодим людям гумору і використовують всі можливості химерної погоди.

Цей 34-ий з черги пластовий лещатарський табір, який юнацтво назвало „Єгипет" і що його влаштовує пластова Ватага „Бурлаків" розпочався 25-го грудня ц.р. і триватиме до 31-го грудня ц.р. Учасників з'їхалось з усіх усюдів ЗСА і Канади понад 200 і перевищило число минулорічного табору, яке було 188.

Популярність цього відносно короткого пластового лещатарського табору серед молоді зростая з року в рік й мабуть різнородність програми є причиною. Програма табору крім лещатарських лекцій і з'їздів на горі „Вест Мавнтен" включає перегони й інші неспортові змагання з украïнознавства і красномовности, **як також вибір „Сніговoго діда" і „Сніжинки"**. Є запевнення, що, як і попередніх років, завітає до таборовиків отець Миколай.

Цього року табором опікується 27-ми членна булава під проводом пл. сен. Юрія Попеля коменданта, з допомогою інших пластових друзів, які займаються адміністрацією, та д-ра Юрія Сая, який подає лікарську опіку.

Убивцям о. Є. Попелюшка зменшили терміни ув'язнення

Варшава. — Речник польського уряду Єжи Урбан повідомив, що верховний суд країни, „керуючись гуманними міркуваннями", значно зменшив терміни ув'язнення, на які були засуджені в 1985 році чотири колишні працівники органів безпеки — капітан Ґжеґож Пйотровскі, полковник Адам Пєтрушка та лейтенанти Лєшек Пенкаля і Вальдемар Хмєлєвскі, винні у вбивстві відкритого прихильника забороненого профспілкового об'єднання „Солідарність" о. Єжи Попєлюшка.

Як повідомив Є. Урбан, організаторові злочину полковникові А. Пєтрушці, 25-річний термін ув'язнення якого був уже зменшений рік тому до 15 років, тепер призначений термін 10 років. Керівник злочинної групи капітан Ґ. Пйотровскі замість 25 років проведе у в'язниці 15 років.

Відносно двох інших учасників дикої розправи, то Урбан даних не мав, однак Едвард Венде, адвокат родини Попєлюшка на судовому процесі, повідомив, що лейтенанта Л. Пенкаля і В. Хмєлєвскі, засуджені відповідно на 15 і 14 років ув'язнення (торік ці терміни були зменшені до 10 і 8 років), пробудуть за ґратами шість і чотири роки.

За польськими законами при умові зразкової поведінки, засуджений може бути звільнений після відбуття двох третіх терміну.

Урбан сказав, що, приймаючи рішення про зменшення термінів ув'язнення, верховний суд Польщі взяв до уваги такі обставини як просьба членів родин, наявність малих дітей тощо. На його думку, рішення суду не повинно викликати протести громадськости. Дане рішення, підкреслив він, зовсім не означає, що суд змінив свою оцінку діям злочинців.

Адвокат Е. Венде заявив, що він шокований. „Я не розумію, як можна було це зробити, — сказав він. — Справді обурливим є відсутність всякого офіційного повідомлення. Випадок настільки серйозний, що уряд повинен був опублікувати відповідний комунікат".

Лєх Валенса, лідер „Солідарности" і друг покійного о. Є. Попєлюшка, який був одним з найбільш авторитетних і послідовних захисників розігнаної профспілки сказав, що новина була для нього несподіванкою. „Ніякими гуманними мотивами пояснити це рішення неможливо".

У СВІТІ

ЗСА ЗНОВУ ПІДПИСАЛИ договір з СССР на доставу 342,000 метричних тонн зерна в 1987-88 роках. Як відомо, Совєтський Союз купує зерно в Америці по дуже дешевих цінах, забезпечених міністерством сільського господарства ЗСА, а потім, правдоподібно, перепродує його на світових ринках по значно вищих цінах, грабуючи таким способом державну касу „заприязненої" Америки, яка за доставу зерна до СССР платить високі ціни своїм фармерам, щоб вони могли продати збіжжя по нище мінімальним цінам для Москви, — кажуть економічні спостерігачі. З приводу такої „блискучої торгівлі", на форумі деяких комісій Палати Репрезентантів і Сенату розпочались дискусії на цю тему.

ТЯЖКІ БОЇ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ в районі афганського міста Хост, обложеного загонами муджагедінів, що нараховують 15-20,000 осіб. Як повідомляє лондонський тижневик „Обзервер", у боях за Хост за останні три тижні загинуло понад 250 совєтських вояків і старшин. Маріонеткова кабульська армія зазнала ще більших втрат, однак точних цифрів тяжко встановити. Совєтське командування за всяку ціну намагається пробитися до обложеного міста, що викликає здивування у західніх військових спеціялістів. Не зважаючи на велику кількість танків і живої сили, окупантам, як пише „Обсервер", вдається просуватися до своєї мети „черепашачими темпами". Минулого тижня совєтські десантники, висаджені з гелікоптерів, з великим трудом оволоділи перевалом Сато Кандав, що дало змогу головній колоні танків увійти в долину Задран, по якій тягнеться 30-кілометрова дорога, що відділяє окупантів від мети. Дорога замінована партизанами, які котролюють усі висоти і тримають під постійним вогнем совєтські і урядові війська.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ ОБВИНУВАТИВ Ізраїль в тому, що він перетворив окуповані ним арабські території у величезну тюрму. В газеті „Правда" надрукована стаття, яка в різкому тоні розповідає про заворушення, що мали місце на зайнятих територіях, починаючи від 8-го грудня. Пресове агентство ТАСС розповсюдило також повідомлення про те, що перший заступник міністра закордонних справ СССР Юлій Воронцов зустрівся з представником Палестинської Визвольної Організації і з амбасадорами кількох арабських держав, у тому числі Єгипту, Іраку і Єменської Арабської Республіки, і вислухав їх розповіді про теперішнє становище на окупованих територіях.

ЯК ПЕРЕДАЛО СОВЄТСЬКЕ пресове агентство ТАСС, совєтський уряд висловив Іранові рішучий протест з приводу нападу групи афганських втікачів на будинок совєтського консульства в Ісфагані. „Товпа" розлютованих головорізів увірвалася на територію консульства, — сказано у совєтському звідомленні. Виникла реальна небезпека для життя співробітників. За щасливою випадковістю, інцидент обійшовся без жертв, однак будинкові причинено значної шкоди". СССР вимагає відшкодування нанесеної шкоди і прийняття заходів, щоб подібні інциденти не повторилися. Міністерство закордонних справ Ірану у ноті-відповіді попросило пробачення у совєтської сторони і висловило надію, що інцидент не відіб'ється на добросусідських відносинах між двома країнами. В Ірані постійно перебуває понад мільйон афганських втікачів.

КОРЕСПОНДЕНТ ЛОНДОНСЬКОЇ газети „Сандей Експресс" Ґордон Томас повідомив, що розвідчий сателіт „Лакросс" передав інформації про переведення англійця Террі Вайта та інших закладників з однієї тюрми в другу. Газета не називає прізвищ цих „інших" закладників, і пише лише про Т. Вайта. Англієць Вайт, який перебуває в ув'язненні 342 дні, переведений у в'язницю Баста. Вона, як і попереднє місце ув'язнення Вайта, розміщена у Західньому Бейруті. „Сандей Експресс" пише, що сателіт „Лакросс" може „підслуховувати" розмови, що провадяться на землі портативним радіом („вокі-токі"), і розрізняти обличчя людей. Супутникові не можуть перешкодити навіть хмари, що покривають землю. До речі, в той день, коли Вайта і інших закладників переводили в тюрму Баста, увесь Ливан був окутаний хмарами.

На процесі І. Дем'янюка

ОБОРОНА ЗАКІНЧИЛА СВІДЧЕННЯ

ПРОКУРАТУРА І ОБОРОНА ПОЧНУТЬ СКЛАДАТИ ПІДСУМКИ 25-ГО СІЧНЯ

Єрусалим, Ізраїль (АНЧЕЙН, тел.). — Тут у вівторок, 29-го грудня ц.р., оборона закінчила формально перепитування своїх свідків, але застереглась, що існує можливість покликання ще деяких свідків. Головний суддя Дов Лєвін сказав, що в такому випадку судді вирішать чи свідків можна буде допустити і тоді процес відновився б на короткий час у понеділок, 11-го січня 1988 року. Підсумки прокуратури і оборони назначено на понеділок, 25-го січня.

В останньому дні своїх свідчень, оборона покликала польського жида, тепер мешканця Ізраїля, Ітгака Альмагора, який підтвердив, як про це говорив Іван Дем'янюк, що в армії ген. Власова справді служили жиди. Хоча він сам не був вояком в РОА, перебуваючи в таборах праці в СССР, він зустрів двох колишніх жидів-вояків РОА, Гендельмана і Соломонова, які багато йому розповідали про ті часи та про їхню участь у діях РОА. Він знав також інших жидів-вояків, але прізвищ їх не пригадує.

Прокуратура того свідка не перепитувала і тоді оборона покликала І. Дем'янюка до свідчень про його фото в уніформі поліціянта ІРО.

Як відомо, фото, знайдене родиною в Клівленді вже під час процесу, було вперше показане голляндським психологом Віллємом Альбертом Ваґенаром 17-го листопада і тоді оборонець Йорам Шефтель сказав, що знімка була зроблена в Ляндсґуті в 1946 році.

Тепер І. Дем'янюк, опитуваний адвокатом Джаном Ґіллем, уточнив і час, і місце його служби в ІРО: це не було в 1946 році, а в 1951 році, і не в Ляндсґуті, а в таборі Фельдефінк.

І. Дем'янюк розповів, що він перебував в таборах в Штутґарті, Ельванґені, Бад Райху і Фельдефінку, але не мав праці. Тоді один українець, який завідував таборами заанґажував його до поліції ІРО, в якій він служив три до п'ять тижнів і тим самим закваліфікувався на безробіття. Він уніформи не віддав і відтак ще служив по одному - двох днях в тижні коли управа табору анґажувала його.

Прокуратор Міхаель Шакед, який прийшов на залю зі стосом книжок, щоб збити попередні твердження Шефтеля, прийняв цю версію Дем'янюка (ІРО почало діяти щойно під кінець 1946 року), хоча закинув йому, що він і Шефтель зумисно говорили неправду 17-го листопада. Дем'янюк заперечив, кажучи, що йому син сказав про нове фото у в'язниці, але не показав його. Він побачив знімку щойно на процесі 17-го листопада і було вже запізно поправляти Шефтеля, що це фото з Ляндсґуту з 1946 року. Справив Шефтеля Дем'янюк щойно наступного дня.

Цього дня оборона показала ще одно фото Дем'янюка — в уніформі шофера біля автомобіля на американській базі в Реґенсбурґу. Дем'янюк сказав, що це фото є з 1948 або 1949 року і звернув увагу суддів, що він на цій знімці худий.

Повертаючись до помилкової заяви Шефтеля 17-го листопада, адвокат Ґілл сказав, що Шефтель готов свідчити в тій справі, але суддя Лєвін сказав, що це непотрібно, бо судді розуміють в чому справа, а прокуратура прийняла версію Дем'янюка. На цьому сесія закінчилась того дня, а процес може бути відновлений, 11-го січня якщо будуть вагомі свідки.

В АМЕРИЦІ

СНІГОВА ЗАВІРЮХА навістила західні і середні стейти Америки, залишаючи в пересічному понад 12 інчі снігу, що сповільнило нормальний рух і примусило багато повітряних ліній затримати свої лети, а сотні автомашин з огляду на ковзькі дороги опинилися в ровах. Крайова служба передбачення погоди повідомила, що буря посувається на схід й тому попередила Кейп Код і частини Пенсильванії, Ню Джерзі, Меріленду, Делаверу, Вірджінії, Огайо і Мишиґену про можливість великих снігових опадів. Шаліє ця сніговія вже від неділі, 27-го грудня ц.р. на своєму шляху залишає великі пакості, бо тисячі людей залишені без електричного струму мусять шукати захисту в публічних приміщеннях, великі накопичення снігу в деяких місцевостях цілковито зупинили рух. Східня частина ЗСА, зокрема стейти Ню Йорку, Ню Джерзі та Коннектикат, покищо є в багато кращому положенні, як західні стейти.

ФЕДЕРАЛЬНА АДМІНІСТРАЦІЯ летунства, вживаючи спеціяльні команди інспекторів, заплянувала на початку наступного року перевірити охоронні програми на 16-ох головніших летовищах ЗСА. Проголошуючи ці пляни, секретар транспортації Джеймс Бирнлей сказав, „що ця перевірка буде спрямована на багатолюдні летовища, щоб перевірити чи впроваджено вже ініціятивну охоронну програму та оцінити загальну ефективність охоронної програми цивільної авіяції".

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН і генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов записали свої новорічні побажання для Совєтського Союзу і З'єднаних Стейтів Америки, які мали б бути передані по телевізіїл в обидвох країнах в п'ятницю, 1-го січня 1988 року. Привітання президента Р. Реґена, яке є на 3-4 хвилини передано совєтській амбасаді у Вашінґтоні, але в міжчасі з Москви повідомили, що совєтське телебачення передаватиме привіт Президента тільки тоді, коли матиме запевнення, що американські телевізійні мережі напевно передадуть привітання Ґорбачова. Згідно зі заявою речника Білого Дому Мерліна Фіцвотера, американські мережі „виявляються дещо неохочими" давати таке запевнення, це з огляду на те, що совєтського привітання ще ніхто з них не одержав і не знають, яким довгим є це привітання Ґорбачова. Останній виступ Ґорбачова на американському телебаченні в останній день його побутут у Вашінґтоні він розпочав понад годинним монологом.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена закинув Совєтському Союзові, що вони радше розпочали зимову офензиву в Афганістані замість обіцяних кроків до приготування відтягнення своїх військ. Мерлін Фіцвотер, речник Білого Дому, що зараз перебуває разом з Президентом на вакаціях у Каліфорнії, заявив, що ЗСА не одержали жадних познак від Совєтського Союзу про конкретні їхні заходи, щодо відтягнення своїх військ з Афганістану, хоча Міхаїл Ґорбачов висловив зацікавлення в такій акції, перебуваючи у Вашінґтоні.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

На порозі 1988 року

Рік 1988 запишеться в історії української діяспори, як і в історії Америки яскравішими і тривкішими буквами, як рік минулий чи попередній. Для всіх українців на землі сущих — це Ювілей 1000-ліття Християнства України. Москва, яка вкрала Україні її княжий період, готовиться відзначати в 1988 році 1000-ліття Хрищення Росії. Розпоряджаючи величезними державними фондами і могутнім пропаґандивним апаратом Москва — не обманюймо себе — матиме у своєму задумі деякі успіхи, тим паче, що матиме прихожий ґрунт: анальфабетизм — широкого світу щодо історії Сходу Европи та політичне русофільство державного і політичного світу у багатьох країнах, з Америкою включно. Недавно один видатний український громадянин мав нагоду розмовляти із урядничкою на високому становищі у східньоевропейському відділі Державного Департаменту. Вона не скривала, що американський Уряд наставлений, щоб приєднатися до звеличання 1000-ліття Хрищення Росії. „Як це примирити з недавньою заявою президента Реґена українській делеґації: ваша проблема визволення є нашою проблемою і ваша боротьба за волю є нашою боротьбою". Далі урядничка відповіла: — „Що заявляє Президент — це реторика, а що діє Державний Департамент — це політика". Чи вдасться перебороти такий підхід? Коли пригадати жалюгідну історію нещасного Мирослава Медвидя, коли державний секретар Джордж Шулц заявив: „Справа закінчена", а підчинені йому урядовці порозумілися з капітаном совєтського корабля, який вислав „другого Медведя", — коли пригадати цю історію, то шанси наших арґументів, що у 988 році не було ще Росії — дуже сумнівні. На недавньому засіданні Комітету для здійснення Гарвардського проєкту проф. Омілян Пріцак широко інформував про мобілізацію міжнародного наукового світу, свідомого історичної правди. Але правильно заявив: „Ми діємо на науковому відтинку — інші чинники повинні діяти на відтинку політичному". Чи вдасться нам величаво, об'єднано, без різниці віровизнання і партійного поділу відсвяткувати роковини 1000 років?

1988 рік — це також 70-ті роковини 4-го Універсалу, 70-ті роковини 1-ше Листопадового зриву в Галичині — і такі ж роковини Берестейського миру. Із тих подій найбільш величаве державне самовизначення України 4-им Універсалом і цю подію треба тямити і звеличувати.

Американський політичний світ матиме у 1988 році дві події, до яких вже тепер приготовляється: подорож президента Реґена до Москви у травні для підписання нового договору з Ґорбачовим про скасування 50 відсотків існуючих ракет на далеку віддаль, і нові президентські вибори. Це буде гарячий час передвиборів і, як щороку — спокійні, впорядковані, на 100 відсотків „чисті" вибори, яких не вміють переводити країни із свіжою традицією диктаторських шахрайств. 1988 рік буде останнім роком урядування Роналда Реґена. Нема у світі людини непомильної і Реґен теж робив деякі помилки. Але він перейде до історії, як заприсяжений звеличник демократії, як противник латання державного бюджетного дефіциту новими податками, як прихильник усіх визвольних рухів і противник протекціоналізму у міжнародній торгівлі.

Але президентські вибори у 1988 році будуть нецікаві. Демократична партія, яка має майже двічі стільки зареєстрованих членів, що Республіканська, не зможе похвалитися у виборах ні одною індивідуальністю. Уже кандидатура чорного провідника Джессі Джексона, політичного анальфабета, скомпромітувала Демократичну партію, а колишній сенатор Ґері Гарт, який зрікся кандидатури після виявлення його роману з колишньою моделькою і несподівано знову зголосив свою кандидатуру, осмішив себе і хоч навіть може мати у перевиборах деякі успіхи (в Америці все можливе), конвенція Демократичної партії ніяк його не призначить. Проте не тільки Америка, а ввесь світ чекатиме, хто буде наступним мешканцем Білого Дому і лідером вільного світу. Це буде цікавий рік, тим паче, що можуть трапитися в ньому різні — приємні і неприємні — несподіванки, що їх трудно передбачити.

Микола Бараболяк

ГОТУЮЧИ НОВУ ЗУСТРІЧ НА ВЕРШИНАХ

Реґен і Горбачов підписали 9-го грудня ц.р. договір про знищення нуклеарних ракет середнього і коротшого засягу: Назагал має перевагу погляд, що це корисний для ЗСА договір, бо привертає стан рівноваги зброєнь, який існував перед 1980 роком, а який совєтський уряд порушив, впровадивши в дію їхні ракети типу СС-20. Наша преса займає переважно неґативне становище до цього договору, мовляв Кремлеві не можна довіряти, бо вони приховають частину цих ракет, і в певній ситуації можуть ними грозити. Треба вірити, що американський Уряд „довіряючи" буде теж точно „перевіряти". Врешті не можна забувати і те, що на основі підписаного договору совєти зобов'язались знищити їхніх 1,575 нуклеарних стрілен, коли ЗСА тільки 364. Для мене, якщо йдеться про вальори цього договорення, вирішальним є факт, що ракети типу „Першінґ II" і „літаючі" ракети — є направлені головно на терени України з прицілом на кожне більше місто нашої Батьківщини. Та цей договір — це тільки прелюдія до порозуміння у справі зменшення до половини числа ракет далекого засягу, щодо чого властиво існує вже порозуміння. У дальших переговорах має бути тільки вирішене питання „саблімітс", тобто яке буде відношення числа приречених на знищення ракет тих, що у землі до цих на підводних човнах. Немає великої суперечки щодо кількости нуклеарних ракет на бомбардувальниках. Очевидно знову вирине питання „довєряй - провєряй", головно стосовно ракет на підводних човнах і в повітрі на бомбовиках. Легко перевірити існування цих у землі. Гірше з пересувними на плятформах і очевидно цих на морі.

Пересічному читачеві іноді важко второпати про віщо йдеться у тих переговорах. Трудність у тому, що для таких термінів як „missels, launchers, warheads" не маємо в українській мові устійнених назв, переважно ґоворимо загально про „ракети", що дуже неакуратний термін. Візьмім для прикладу ракету далекого засягу типу ICBM. Це ракета, що вилітає власною силою. Але переважно це ракета-матка", яка у горі розщіпається і випускає зі свого „черева" до десять ракет-стрілен, які націлені на різні об'єкти. Така „ракета- матка" — це властиво вистрілювач („launcher"). Вона сама не спричинює знищення. Роблять це її „діти", ракети зі стрільнами наладованими нуклеарним вибуховим матеріялом. Для прикладу: підводний човен „Трайдент" має звичайно до 24 „мірвованих", тобто з прицілами на різні об'єкти, ракет-стрілен (Warheads"). Вистачить отже випустити з підводного човна одну таку „ракету - вистрілювача", щоб знищити цим одним вистрілом Київ, Харків, Одесу, Львів, і ще шість інших прицілів на Україні. Нині у переспpавах із Ґорбачовим пертрактується про кількість та силу знищення в кілотонах і меґатонах динаміту стрілен („Warheads"), а не як колись теж вистрілювачів („Launchers"). Коли, отже, хто слідкує за переговорами у справі ракет далекого засягу з метою зменшити їх число по обох сторонах до по 6,000, то конечно розуміти різницю між тими термінами.

Якщо ж ідеться про стрільна („Warheads"), то всі вони однієї нищівної ваги і не всі однаково небезпечні. Найпершої ваги є отже питання мати найбільш стрілен, яких не можна досягти т. зв. „першим ударом". Чого обі сторони найбільше бояться і перед чим хочуть себе забезпечити — це зробити свої стрільна недосяжними для „першого удару", бо коли б противникові вдалось тим ударом заскочити другу сторону, тоді майже певно не прийшло б до відплатного удару. У „відплатному ударі" ціла запорука безпеки й ідея ваги нуклеарної зброї за принципом — MAD — (взаємного запевненого знищення). Нуклеарна сила обох сторін побудована на принципі „тріяду" — ракет у землі, на підводних човнах і на бомбардувальниках. Найменш „відпорними" на перший удар є ракети у землі, в „Silos", вони наче „сидячі качки" для мисливця. Щоб мати уявлення про відношення сил у „тріяді", подамо дані про кількість стрілен у кожній їх групі:

Різні джерела подають ці цифри неоднаково, але в загальному можна прийняти, що відношення сил того роду зброї є 12:10 в користь

(Закінчення на стор. 3)

	ЗСА	СССР
1. ICBM-и (у землі)	2,268	6,388
2. SLBM (човнах)	5,632	3,688
3. на бомбардувальниках	4,352	840
Разом	12, 252	10,896

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

Збірна виставка українських образотворців у Дітройті — Воррені

I.

Важливим і потужним виявом прославлення 1000-ліття Християнства України є саме ця одна з найпомітніших, гуртових демонстрацій творчости наших мистців у ЗСА. Відбулась вона старанням Комітету виставки Українського культурного центру у власних залях, від 4-го — 26-го грудня ц.р. Автор первісної ідеї зорганізування виставки, мистець-монументаліст, Михайло Дмитренко, мусів повзяти і весь тягар зв'язків та домовлень із виставленими (теж із невиставленими) мистцями про їхнє учасництво в цій же дії. Не проста це справа дійти до згоди з найменше 60-ма своєрідними мистецькими індивідуальностями - характерами. Знову автор цих рядків, не забуваючи, що Дмитренко перед двома літами, через своє серцеве захворіння був уже „однією ногою" майже на другому світі, не міг якось повірити у зреалізування цього культурницького і відповідального задуму. Проте наполегливість та організаторський талант ініціятора таки довели, що намічена виставка стала радісною дійсністю. З цього випадку варто нашим молодим мистцям взяти собі приклад. Було ж виставлено понад 200 праць наших 60-ох мистецтвотворців.

Відкриття виставки відбулось при численній участи зацікавлених глядачів. Був тут дехто і з представників інших народів. Мав бути і посадник міста та — як то нерідко буває — прислав свого заступника. Словну частину імпрези відкрив голова Комітету виставки, колишній актор українських театрів Микола Кавка, запрошуючи до промови гостя з Канади, д-ра Богдана Стебельського та організатора виставки, М. Дмитренка. Перший, пов'язуючи виставку з Ювілеєм 1000-ліття Християнства України, а теж із 100-літтям народження українського геніяльного скульптора Олександра Архипенка ствердив, що немає якогось одностайного світового мистецтва, складається бо воно з творчости різних народів, даючи в сукупності різноманітну, грайливу мозаїку. Сюди належить, само собою, і українське релігійне та національне мистецтво. Другий, втомлений до краю, промовець розказав коротко про клопоти і труднощі зорганізування самої виставки та дякував усім, головно місцевим мистцям та іншим працівникам, за допомогу при наладнанні виставки.

Це ділося в одній залі, де люди могли вигідно сидіти, а в другій обширній залі з творами мистців, перетяв стрічку секретар Комітету, Мирон Федорів. Можна з певністю сказати, що краще освітленої виставкової залі, як оця, не мала ще досі жадна українська виставка; може небагато і американських. Пригодився гостям потрібний, двомовний, чорнобілий, ілюстрований каталог (придалося б було дещо кольорових репродукцій у ньому) з двома барвистими ілюстраціями, на першій і останній сторінках обкладинки: „Діти" Шульги та „Квіти" Мороза. Дуже важливі і допоміжні в каталозі були коротенькі біографії мистців.

Праці мистців представляли творців різних стилів: від реалістичного до абстрактного напрямку, від початкуючих мистців до літніх, прославлених та і неживучих уже. Тут знайшлись твори досконалі, пересічні, експериментальні, проте попало сюди якось і дещо зайве. Просьба Дмитренка до мистців була: присилати від одного до п'яти творів, які найкраще репрезентували б їхній індивідуальний талант.

* * *

Як відрадно було побачити тут акварелю ще з 30-их років, неживучого вже, Василя Кричевського „Дівчина в садку" чи його, майже абстрактний етюд веселкових хвиль прибережного моря „Крим". Або ніжні, прозорі акварелі, теж спочилого вже, Миколи Кричевського „Ню Йорк" чи „Париж". А далі Юхима Михайлова, що загинув на засланні 1935 року, блакитну пастелю „Музику зір" чи трагічне „Ой чого ти почорніло зеленеє поле" за поезією Шевченка та знаменитою піснею Лисенка про битву під Берестечком. З якою приємністю розглядали ми реалістично-імпресіоністичні речі Іллі Шульги, який помер у Казахстані 1938 року. Саме його „Діти", що прикрашують обкладинку і розтанцьовані дівчата у стрічках та скрипаля на „Фестивалі у Києві".

Знайшовся тут обов'язково й отой із наших, найстаріших живучих і активних ще, представників образотворчого мистецтва в особі невтомного видавця і редактора журналу „Нотатки з мистецтва", під фірмою ОМУА Петра Мегика. З його чотирьох праць особливо манили до себе олії „Портрет скульптора В. Сім'янцева" та барвистий „Гуцульський збан". Чотирма об'ємистими картинами закосичив виставку теж уже сеньйор наших мистців, буйний кольорист-експресіоніст Михайло Мороз. Його „Ріка в Гантері", як би поглинула красу довкілля у просвічене свічадо води, а „Квіти", при прекрасному освітленні, просто горіли спалахами цинобри.

Закінчення буде.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Ірена Книш

ДО ЮВІЛЕЮ ВЕЛИКОГО ГЕТЬМАНА

II.

Драма закінчується візією апостола Андрія картинами історії, що мали вплив на долю Божого міста Києва: рожі мученицької крови Бориса і Гліба, печерські старці копають печери, в яких Україна має своє небо, огненний меч Батия руйнує Київ, але божий вибранець відбудовує й прославить улюблене, вибране місто Апостола Андрія. Після пригадки про орден св. Андрія Кавалером якого є Мазепа, славиться найславніший полководець, що підніс красу Києва гарними будівлями (М. Возняк). Тут пробивається концепція Київ — II Єрусалим.

Компонуючи цю елогію гетьманові Мазепі з побажаннями перемог, успіхів, сили, здоров'я, многоліття — автор „Володимира" не підозрівав, як з іронією завважив проф. Білецький, що через чотири роки після Полтавської битви — він згадуватиме прославленого гетьмана Мазепу як „лютейшего всех зверей раба". А ще перед 10-ма роками київська реторика вчила називати „найславнішого полководця Івана Мазепу — вітцем батьківщини, який добродійним лоном щедроти й любови обіймає всю Україну"...

Наведені обширно уривки чітко ілюструють взаємодію історії й політики, де сила вирішує ідеологію. Прокопович зробив оборот „Москва — III Рим", але вже п'єси рівновартної „Володимирові" не написав.

Складна постать Мазепи залишилася для нащадків непроникна, незбагненна, незглибима своєю місією відновителя київської імперії. Відплатою були знеславлення, ганьблення, безчестя, паплюження, після трагічної поразки. Для Костомарова, наприклад, не вистачало назвати Мазепу егоїстом, брехуном, лукавим, підступним... Він добавляв „польський шляхтич" хоч респектував Самовидця за правду в „Літописі". Але Костомаров фанатично ненавидів поляків (він навіть не хотів їх визнати за слов'ян), тож „поляк" звучало найсильнішим закидом.

За ним і інші наводять твердження про брак патріотизму, а новіші автори пробують переконувати, що Мазепа не був ні москвофілом ні ворогом Москви. Тож, знаючи пляни Москви супроти України (Азовське, Чорне море), яких Мазепа не скривав перед старшиною, як признавав Пилип Орлик — чи міг Мазепа бути індиферентним супроти москалів? Чи може й мав до них симпатію знаючи, що готують для України неминучу загладу. Та чи на місці того роду міркування як „виправдування" чину Мазепи аналогіями до фрондистів типу лівонського Паткуля, Ракочі і т.п. антимонархічних бунтарів, що торгувалися за прибільшення внутродержавних користей?

Чи Мазепа — це зірвання союзу між двома державами за недотримання умов трактату. Наші сучасники повторяють один за одним про внутрішню револьту супроти централізованого монархізму, Мазепа ж був монархом для своєї аристократії у своїй державі. Це міждержавні взаємини, а не внутрішні — явище багатогранне й глибше.

Петро це зрозумів і напередодні Полтавського бою, об'їжджаючи свої дивізії у зверненні до них підкреслив, що Мазепа з допомогою шведського короля й Лещинського рішив отторгнуть Малую-Россію , учинить із ония независимоє княжество под властію того ізмєнника, присоєдинив к оному Волинь і подчиня єму же козаков запорожских і донских. Такою надеждою льстяся, ізмєнник уповал собрать войска козацкого до двухсот тисяч, подкупил Порту, кримского хана и орди на нас, и для исполненія сего злоумишленія призвал в Малоросію короля шведского со всіми його силами и Лещинского поспішавшаго уже в соєдиненії с ним с 25,000 полских войск"... (Голиковъ „Діянія Петра Великого" т. III, Дополненіє т. XУ).

У 16 років після полтавської битви вийшла в Лондоні публікація п.з. „Стан у Росії". У ній між іншими подано, що „спанікований цар допомогою козаків, що рятували Карла, пропонував багато разів Мазепі повернути йому всі гідності, але гетьмана ці обітниці, диктовані інтересом, не зворушили, він вражений жорстокістю до своїх, прагнув надалі тільки пімсти та остався вірним своєму рішенню, яке доля починала зраджувати..." (Костомаров подає навпаки, що це Мазепа послав Апостола до Петра з готовістю привести йому Карла XII).

Ця спроба з боку Петра цілком самозрозуміла: після відходу України з усіма загарбленими Москвою територіями з імперіялістичних плянів і намагань Петра вийшла б „осічка". Тому той шал масових мордів, хитрі, хижацькі, лицемірні універсали, церковні позорища, злочинновинахідливий жах терору.

Прийнявши триста років тому т.зв. коломацькі статті, що поглиблювали велику руїну — Іван Мазепа взяв у свої руки гетьманську булаву й розпочав в історії України мазепинську добу. Впродовж років його правління слід розрізняти основну мету, головну лінію прямування від коньюнктурних маневрів.

Він не міг збройно зачинати боротьби за незалежність — поки не відновить історичну пам'ять народу, не пригадає власну державну традицію своїх прав, не сконсолідує моральну спільноту, сперту на своїй християнській Церкві. Завдання правопорядку, законних судів, заборона самосудів, охорона польових робіт селян, в час будов і фортець. Розвиток промисловости, шкільництва, будівництва, наук, літератури, мистецтва, а все те в країні, розхитаній руїною, обсадженій московськими залогами і з обов'язком „народ малоросійський всякими мірами і способы з великоруським соєдинять и в нерозриванноє й кріпкоє согласіє приводить супружеством" (коломацькі ст.).

Закінчення буде.

Н. С-к

Л. М. КАҐАНОВИЧ — КРЕМЛІВСЬКИЙ ВОВК

III.

Лазар із Сталіном розподіляли вироки, ніби замовляли страву — сніданок: розв'язка проблеми з селянами — підсилити голод, вислати селян у Сибір. Обід — розв'язка політичних проблем: знищити політичних противників, частину вислати у табори каторжної праці. Вечеря — розв'язка міжнародних проблем — повалення капіталізму.

Брат Лазаря, Михайло, іде в Америку, як міністер оборони, де таємно зустрічає свого дядька Левіка, а з дядьком був Фіґельсон, який через кілька років повідомив Каґановича про смерть дядька Левіка. Незадовго брата Михайла обвинуватили у шпигунстві (починається більша нагінка на жидів). Лазар особисто дав Михайлові пістолю (ніби непомітно) під час допиту, а той попросився до туалети і там застрелився.

З вибухом Другої світової війни Лазар знову в Києві. Він наглядає за транспортом, паливом, сировиною. „Він дуже швидко зорієнтувався, що багато росіян на кордоні з радістю зустрічають німців, як своїх приятелів, що прийшли звільнити їх від сталінського гніту, називають їх „визволителями". (ст. 204). Він організував там 200,000 реґулярного війська плюс 30,000 — місцева охорона. 300,000 вивезено звідси до Німеччини на рабські роботи.

У 1944 році Лазар знову в Україні. Цим разом він тут провадитиме боротьбу з українським „націоналізмом". „Сталін знав, — каже автор, — що Лазар, як жид буде безпощадним у винищенні українських націоналістичних тенденцій. Ніде не було такого переслідування, як в Україні, Лазар подбав про те. Найчутливіше місце в СССР, як завжди — Україна" (ст. 244). кілька останніх років Хрущов господарює в Україні, але Сталін йому не довіряє. Отже, Лазар стає першим секретарем. „Ню Йорк Таймс" тоді писав: „Це буде справжній голова держави". (ст. 24). Автор пише про цей період Лазаря в Україні: „Він ображав, ганьбив, тероризував усіх, атакував не лише жидів, він створив бійню в партії, викидаючи, фактично весь уряд, безпідставно обвинувачував їх в українському націоналізмі і підривній праці проти СССР та компартії. Він повів жорстоку кампанію проти „космополітів" і обожнювачів усього „чужого", він розумів Україну під „чужим". Бути жидом в Україні або навіть українцем означало — переслідування. Звичайно, Лазар створив ґрунт, щоб коріння антисемітизму, особливо зразу після війни, було найсильнішим в Україні" (ст. 247).

Сталін проявляв більшу й більшу нетерпимість до жидів і повторював: „Важливо тримати цих людей під контролею". Тому Лазар намагався всіляко сепарувати себе від своїх людей, цим доказати свою собачу вірність Сталінові. Коли релігійні жиди просили його зберегти найстаршу найславнішу синагогу, Лазар зразу ж дав наказ: „Замкнути, зробити там склад." Був Лазар і проти створення ізраїльської держави, сказав Дінові Ачесонові: „Я жидівського походження, і я проти цього. Пізніше Сталін запросив Ґолду Меїр з метою, як каже автор, щоб зблизитись з Ізраїлем, а потім розбити його. Жиди зі Совєтського Союзу виявили велике зацікавлення до Г. Меїр, було велике пожвавлення, вони облягали готель, у якому вона зупинилась, і це дуже іритувало Сталіна: „Вони ще не акліматизувалися, вони — вічна небезпека, кожний москвич — жид має зв'язки зі за кордоном, ми загрожені сіонізмом" (ст 250). От саме тепер і почалося справжнє гоніння жидів. Дружину Молотова арештували, й вислали в Сибір. Це і був останній сиґнал до дії проти Сталіна. Цим разом Лазар був в Україні лише дев'ять місяців, але українці називали ці місяці „чорними днями". Щодо жидів, переслідували їх усіх — релігійних і нерелігійних. У 1946 році жертвами стали жидівські письменники, композитори, артисти. Найбільше їх переслідували в Україні, про це подбав Лазар (ст. 247). Лазар потоптав гідність жидів, обернув їх в упосліджених, а то й гірше, громадян. Вдійсності він зупинився на порозі цілковитого їх винищення" (ст. 251). Їх викинено з партійного апарату й міністерства. У вищих школах наукових установах, навіть на фабриках запроваджено мінімальні квоти для них. Жидівську комісію, яка виконала таку цінну працю в час війни, розв'язали, а її лідерів арештували й зліквідували. Ті, хто уникнув німецької екзекуції в Україні і Білорусії, тепер став об'єктами нової масової репресії, але ще в більших — фантастичних — маштабах (ст. 251). Уночі 12-го липня 1952 року МҐБісти схопили 24-ох провідних жидівських інтелектуалів і розстріляли їх у підвалах Луб'янки. Тієї ж ночі зникли: 217 жидівських письменників, 108 акторів, 87 малярів і скульпторів, 19 музикологів. Навіть був убитий приятель Лазаря Іцик Фефер. Ні Лазар, ні Молотов не знали про цю ніч.

Булґанін, Молотов, Ворошилов і Лазар залишили дачу Сталіна по півночі; вони розглядали питання, чи міністер закордонних справ має підлягати Президіюмові Політбюра. Сталін наказав їм до 9-ої ранку приготувати резолюцію по цьому питанні. Звідси поїхали вони до мешкання Ворошилова. Перший заговорив Ворошилов, що Сталін, як і Гітлер, патологічний ненависник, він готовий іти слідами Гітлера, Булґанін додав, що Сталін натякав, що вони хочуть його замордувати, і що Лазар думає, що депортація жидів матиме катастрофічне враження закордоном.

— Тільки закордоном, а ми? — вибухнув Лазар.

— Сталін готується до справжньої масакри, ми мусимо це спинити — до Лазаря: ви мусите знати більше від Рози — продовжував Булґанін.

— Я не бачу Рози, він їй нічого не говорить, вона йому тільки дає ліки — Лазар.

— Всі вперли очі в Лазаря. Всі розуміли, хто що думає. Тиша.

— Що ти розумієш під ліками — Молотов. Лазар оглянув приятелів... Він зрозумів, що прийшов час — діяти, щоб вижити.

(Закінчення на стор. 3)

Л. М. Каґанович...

(Закінчення зі стор. 2)

— Треба у вино додати трохи ліків, які приведуть його у неприродну сплячку (кома), і з його слабим серцем, смерть буде прискорена. Це не буде отрута.

— Чи Роза може приписати ту дозу ліків? — Молотов до Лазаря. Лазар тяжко дихає:

— Щоб ти допоміг їй виїхати закордон у певний час.

— Канада?

— Так. Рішено.

Першого березня 1953 року члени Президії Політбюра зібралися у Сталіна. Усі стояли навколо стола Сталіна. Каґанович почав говорити першим, що треба створити комісію, яка б розглянула справу арештованих лікарів-змовників, і щоб Сталін скасував наказ про депортацію і вбивство жидів. Сталін докраю вражений такою сміливістю Лазаря. Лазар швидко почав голосування. Усі були „за", крім Берії й Хрущова. Сталін встав, стукнув кулаком по столі, заматюкався (до речі, вульґарно матюкаються лише Лазар і Сталін — за автором). Усі відсахнулися, крім Лазаря, що продовжував: „Якщо ми вільно не вийдемо звідси, Червона армія окупує Кремль". Сталін знову заматюкався до Лазаря і хотів натиснути ґудзик, але Мікоян і Молотов стримали його руку. Сталін повалився, мов мішок картоплі.

Через день Сталін помер. Було багато таємних засідань, хто має зайняти місце Сталіна. Усі підтримували Маленкова. Молотов до своїх змовників: „Тримати Берію на оці. Маленкова довго не буде, я це знаю". „А Микита? — запитав Булґанін. „Того можна сконтролювати, я його добре знаю" — Лазар.

Маленков доручив Хрущову провадити похорони Сталіна. Через годину після похорону, члени Політбюра зібралися на бурхливу нараду. Хрущов сидів за столом, як перший секретар. Лазар пильно спостерігав за своїм „шабаш-ґоєм", Хрущовим: „Я ж витяг оцю потвору з болота, я його вчив, я йому допомагав... Може я забагато вчив його? Ось він тепер сидить разом зі мною, як рівний.." Молотов і Лазар були за продовження політики Сталіна, Хрущов — проти. Маленков запропонував амнестію для невинно-засуджених. Лазар закам'янів: „Це ж я їх усіх запроторив, що буде, як вони вийдуть на волю?"

Перестали появлятися антижидівські статті, як також статті проти змовників-лікарів. На місце Сталіна претендував Берія, при відсутності його проголосували за Маленковим. У червні Берію арештували, у ланцюгах повели в підвал Луб'янки, розстріляли. У січні Маленкова звільнили, на його місце став Булґанін.

Лазар, Молотов, Маленков, плюс Шепілов — проти Хрущова. Ця чвірка дістала кличку „Банда чотирьох". Вони збирали компромітуючі дані про Хрущова.

У червні 1957 року на засіданні Президії Політбюра (33 члени) Лазар сидів із зібраними матеріялами готовий завдати останній удар Хрущову, але Хрущов не тратив часу, не допустив його до слова. Перед Хрущовим — 32 листи, написані Лазарем до НКВД, у яких він вимагав арешту багатьох совєтських провідників, бо їх поведінка підозріла, більше того, Лазар Мойсеєвич Каґанович ще перед рішенням суду видає свій вирок, запроваджує зміни, які хоче, наказує арештувати тих, які, як йому здавалося, були проти нього. Лазар вигукує: „Образа! Порушення закону!" Коли, Йона Емануїлович — Якір — продовжує Хрущов — написав Сталінові протест за себе, як невинного, Сталін написав: „Неґідник!" Ворошилов: „Цілком відповідний опис". Молотов підписався, а Лазар додав: „Для цього неґідника одна кара — страта". Хрущов продовжував читати документ за документом, які розкривали нетерпимість, жорстокість Лазаря. Лазар шукав між „приятелями" приязно-співчутливих поглядів, але всі відвернулися від нього.

„Лазар Мойсеєвич Каганович відповідальний за смерть 20-ти мільйонів росіям" (ст. 297), — читав Хрущов.

— Твої руки теж у крові — вигукує Лазар.

— Так, але я виконував твої накази — відповів Хрущов.

— Ці документи — тобі несподіванка? Як твій старий друг, скажу тобі: оці чотири папки (деякі на дві стопи високі) приготував для мене Поспєлов (партійний ідеолог, 1940-49 редактор „Правди", директор Марксо — Ленінсько-Сталінського Інституту), ми знайшли все про тебе й твою родину. Винайшов і підготував усе Поспєлов. Він жид, як і ти, його ім'я — Фіґельсон. Лазареві пригадався дядько Левік і американський Фіґельсон. Лазар різко встав, вдивився в Хрущова і пішов до дверей.

У липні 1957 року „Ню Йорк Таймс" *пише*: „Л. М. Каґанович звільнений від обов'язків першого заступника прем'єра. Л. Каганович — це рушійна сила. Можливо його ґін і вміння були причиною, що він вижив — останній із жидів, що були при владі — і мав таку силу. Багато лідерів Совєтського Союзу були його протеже, включно з Хрущовим і Булґаніним Л. Каґанович був дуже близький до Сталіна у ранніх 30-их, коли Сталін забрав його з України. Каґанович достиг найвищої сили. Про нього часто думали, як про „номер два" після Сталіна, і вважали можливим наслідником Сталіна".

Дивно, що ні в СССР, ні в Ізраїлі до цього часу не засудили цього кремлівського вовка — Л. Каґановича.

ШВЕДСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ більшістю голосів — 152 проти 116 одобрив відділення Церкви від держави. Починаючи з 1-го червня 1991 року всі народини і смертні випадки будуть реєструватися громадськими управліннями, а не церковними чинниками, як досі. Першу пропозицію про відділення Церкви від держави було внесено до шведського парляменту 60 років тому, але вона ніколи не отримувала більшости і не стала законом. 92 відсотки шведів зараховують себе до віруючих, але кількість тих, що регулярно відвідують церкви постійно спадає.

Видано святочну картку

Цього ювілейного Марійного Року Марійна бібліотека рішила видати святочну картку, яка мала б за тему Марію, як вранішню зорю перед сходячим сонцем, звіщаючи вістку нового світла-дня — дня Світла Правди й Спасення, Світла Нового Життя, як це проголошено в ювілейному звіті „Стелля Матутіна". Для тієї цілі рішили видати графічне оформлення такої теми, де Богородиця вміщає в собі і це досвітнє світло і матір любови, матір правди й миру.

Нова дирекція звернулась до нас, чи ми могли б знайти таку композицію серед українських мистецьких праць. Переглядаючи, між іншими, Нотатки з мистецтва на 1986 рік, знайшли композицію Віталія Литвина й зараз запитали, чи могли б ми замовити повищу тему у згаданого мистця. В. Литвин погодився випрацювати композицію й бібліотека рішила видати цього року спільну картку з різними текстами, тобто англійським й українським. Англомовна розійдеться по цілому світі, а з українським текстом — до наших добродіїв і приятелів.

Радіємо, що вперше, за нової дирекції, рішено звернутись до східньої іконографії за символізацією Богородиці у християнських віруваннях, до українських мистців.

Одночасно радіємо рішенням Міжнародного Інституту Марійних Дослідів та Марійної бібліотеки відсвяткувати на терені університету Дейтон ювілейні торжества Тисячоліття та віддання Руси-України під покров Пресвятої Богородиці, який відбудеться під патронатом Владики Роберта, Парма, 18-го червня 1988 року.

Докладніші інформації будуть подані ще раз у пресі, а також в особистих запрошеннях.

Звертаємось до наших мистців взяти участь своїми працями у виставці, яка буде відкрита рівночасно у ці дні в університетських ґалеріях, а до наших гостей — прибути на це свято й задемонструвати перед чужинецьким світом нашу духовість й приналежність вірності Пресвятій Богородиці й Христові.

Marian Library University of Dayton, Dayton, Ohio, 45469, Ukrainian Marian Collection.

Колекція Української Маріяни при МЛ.

Готуючи...

(Закінчення зі стор. 2)

ЗСА. Треба теж згадати, що СССР має перевагу у наземних стрільнах завдяки його велетенській вибуховій силі (СС-18), та у стрільнах на пересувних плятформах (СС-24 і 25 тому не легко досягаємих). Та найістотніше те, що ЗСА мають перевагу в стрільнах на морі (5:3), но і на бомбардувальниках, які важко досягти, першим ударом. Трудність у переговорах не в числі стрілен призначених на знищення, але у підборі, котрі мали б піти, щоб залишити рівновагу між силами сторін, що вважається запорукою „стабільности", тобто запевнення, що ніяка сторона не поважиться на „перший удар". ЗСА бажають затримати якнайбільше ракет на морі, бо вони мають бути дуже софістиковані та в них не легко потрапити. Трудність теж у тому, що як йдеться про „проверять", то тут серйозні перешкоди. Кажуть, що сторони вже договорились, у принципі щодо того, що ЗСА затримають нуклеарні сили на 18 підводних човнах, з яких 12 буде все на морі на поготівлі. На всякий випадок кожному ясно, що збалянсувати сили не така проста справа. Але виглядає, що і Реґен і Ґорбачов упевнені, що до весни договоряться і обидва затріюмфують як „миротворці"

На перешкоді до порозуміння мало б ще стояти питання переваги конвенціональних совєтських збройних сил. Не думаю, що то може стати серйозною перешкодою підписати договір про обмеження до половини нуклеарних стрілен далекого засягу весною у Москві, як то передбачували і плянували Реґен і Ґорбачов. Сили Варшавського пакту дещо більші як у НАТО (відношення 6:5, в резервах 8:6), і їм легше доставити резерви, але тут треба врахувати теж бойову здатність західнього вояка у порівнянні, скажімо, з українським вояком, чи польським. Совєти мають теж велику перевагу в танках (5:2), артилерії (3:1) і літаках (7:3). Але навіть ми, що бачили „доблесних", могли б посвідчити про совєтську „тьохніку" і вважати, що та совєтська кількісна перевага ніяк не грізна в дійсному зударі. Є теж натяки на те, що Горбачов погодиться ще перед зустрічею з Реґеном на якісь обмеження і в конвенціональній зброї. Подруге Захід зачне ще серйозніше працювати над цим, щоб якістю технології зрівноважити квантитативну перевагу ворога.

Обидва договори — цей, який уже підписано, і цей, який буде, мабуть, підписаний весною — не мають великого стратегічного значення, бо коли перед їх підписанням сторони мали змогу знищити себе, скажім, вісім разів, то після обмежень матимуть до часу повного виелімінування нуклеарної зброї знищити себе взаємно і цивілізацію тільки скажім скромно, три рази... Реґенові треба побажати успіхів. Найближчих п'ять років (коли мали б сповнені зобов'язання Совєтського Союзу знищити надмір зброї) будуть заразом часом проби, чи Кремль перетворюється вповні в націоналістичну російську імперію, чи далі має пляни підкорення Заходу під дотеперішніми гаслами.

ЯПОНСЬКЕ БІБЛІЙНЕ товариство випустить 100,000-им накладом Біблію, яку спільно підготовили католики і протестанти в Японії, очевидно, японською мовою. Над перекладом з жидівської і грецької мов японські науковці-біблісти працювали 18 років. Можна сподіватися, що спільний текст Біблії наблизить католиків і протестантів на шляху екуменічного діялогу.

Нова станиця ветеранів в околиці Трентону

У п'ятницю, 16-го жовтня ц.р., відбулося віче в справі організування місцевої станиці Українсько-Американських Ветеранів (УАВ). Присутні на вічі були Євген Сагаш та Михайло Венгрин, два колишні крайові командири УАВ. Є. Сагаш є теперішнім командиром 17-ої станиці УАВ в Пассейку, Н. Дж.

Командир Сагаш повідомив присутніх про історію й активність УАВ. Зорганізована 1948 року в Філядельфії, УАВ має близько 500 членів і отримує бюро Крайової команди в приміщеннях Українського Інституту Америки в Ню Йорку. УАВ також співпрацює з українсько-канадськими ветеранами в зв'язку зі Світовим Конгресом Вільних Українців. Теперішнім крайовим командиром УАВ є Атанас Кобрин.

„УАВ має більший вплив в зовнішніх справах тому, що американці більше поважають ветеранів крім інших українських організацій", — сказав командир. Всі українські ветерани американських озбройних сил можуть стати членами УАВ. Не-ветерани так само можуть записатися до станиці як патрони-члени, але не мають права голосу або бути вибраними до Станичної старшини. Десять ветеранів можуть створити нову станицю УАВ в своїй околиці й зголоситися до Крайової старшини.

Зібрана група двадцять ветеранів і гостей тоді голосувала створити нову станицю УАВ. Тимчасова станична старшина так само була вибрана. На наступних сходинах Крайової старшини УАВ у Філядельфії 31-го жовтня станиця була прийнята до членства й затверджена як 25-та станиця УАВ Трентону.

25-та станиця УАВ відбула свої перші організаційні сходини в п'ятницю, 11-го грудня. Станиця доповнила свою старшину на цих сходинах одноголосно: Орест Сеник — командир, Орест Надрага — старший заступник командира, Євген Кальман — молодший заступник командира, Іван Гафткович — фінансист, Михайло Глушок — адьютант, Юрій Мізюк — публіцист, Григорій Палип'як — квартирмайстер, Роман Федорак — капелян, Іван Микитин — історик, Іван Бойчук, Мирослав Галик і Григорій Пилип'як — мужі довір'я.

Наступні сходини 25-ої станиці УАВ відбудуться в суботу, 30-го січня 1988 року о год. 6-ій вечора в Станичній домівці при УНДомі, 477 Джеремая авеню в Гамилтоні. У програмі буде формальна передача станичних документів від крайового командира Атанаса Кобрина.

Старшина 25-ої станиці УАВ звертається до всіх ветеранів в околиці й запрошує їх записатися до членства. Писати на адресу: Orest Senyk, 3 Tartear Drive, Hamilton, N. J. 08610. Тел. (609) 585-6769.

Ю. Мізюк

Продовжують...

(Закінчення зі стор. 1)

Немає сумніву, що українські активісти, колишні політичні в'язні, не зважаючи на голошену комуно-московськими керівниками політику „гласності", перебувають під наглядом агентів КҐБ, за ними слідкують, їм недовіряють, підслухують їхні розмови, піддають їх під обсуд спільноти в Україні.

Доказом цього є не тільки другий коментар у „Радянській Україні", про який йде мова, але поміщені поряд три листи з осудом ніби від речників спільноти. Перший лист підписали колектив бригади об'єднання „Світанок": А. Радовець, Барна, Радмінський, Лозинський, Ясинський, Г. Радовець з міста Львова; другий І. Бланковська, студентка медичного училища з Донецька, і третій Л. Клопотовська, солістка Івано-Франківської обласної філармонії.

Все це — пародія, каґебівське фальшування дійсних фактів, повторювання старих фраз заялозеної совєтської пропаганди про „тих, які об'єднавшись у бандерівсько-мельниківські союзи, мріють переможцями напувати своїх коней дніпровською водою". Йдеться в тому випадку про СКВУ і це ми повинні мати на увазі.

Управа...

(Закінчення зі стор. 1)

найближчому часі. Рішено видати збірник на пошану творця Енциклопедії Українознавства Володимира Кубійовича.

Фінансовий секретар, заступник голови д-р І. Сєрант склав загальний звіт, ствердивши задовільний фінансовий стан. Голова Контрольної комісії д-р Д. Штогрин і її секретар адв. Роман Гуглевич склали докладний звіт, ствердивши зразкове ведення всіх грошових справ. Балянс по стороні прибутків не покривається із станом каси, бо туди входить вартість дому, цілої бібліотеки, всього реманенту, землі у Кергонксоні, і записи на окремі цілі, що тих грошей із записів не вільно вживати на інші цілі. Стверджено одностайно, що існуюче приміщення вже замале для щораз багатшої бібліотеки і цінних архівних документів. Це пов'язане з конечністю або добудувати один чи два поверхи, що потягає за собою поважний кошт на скріплення фундаментів, або побудувати на просторому подвір'ї другий будинок, на що ще нема згоди від будівельного відділу Міської Управи. Обидва пляни вимагають дуже великих коштів. Відрадне явище, бібліотека на 90 відсотків вже впорядкована і скаталогізована, що є найбільшою заслугою фахової бібліотекарки Світляни Андрушків.

Після короткої перерви друга частина засідання була майже в цілості присвячена справі видання Енциклопедії Української Діяспори під редакцією проф. В. Маркуся. Присутні прийняли до відома інформації в цій справі від д-ра Падоха, голови Фундації для видавання Енциклопедії мґра В. Баранецького та фактичного співтворця Енциклопедії Українознавства д-р А. Фіголя. Стверджено, що в цій справі були вже постанови Президії НТШ.

Наприкінці засідання д-р Падох відчитав низку постанов, з якими всі погодилися. Вони стосуються однаково участи НТШ в міжнародних конференціях, як і господарських справ.

Це кількагодинне засідання було дуже ділове і хоч приявні висловлювали різні думки, панувала атмосфера академічної свободи слова і конечности злагоди в усіх справах.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ
сл. п.
МИХАЙЛА ІВАСІВКИ
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в середу, 6-го січня 1988 р. о год. 9-ій ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку
Просимо в цей день згадати Його у Ваших молитвах.
ДРУЖИНА з РОДИНОЮ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої і Незабутньої
ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБУНІ
сл. п.
МАРІЇ ПАЛКИ
з дому ШВЕЦ
будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ
4-го січня 1988 р. о год. 7:30 ранку в церкві свв. Петра і Павла в Джерзі Сити, Н. Дж.;
5-го січня, о год. 10-ій ранку і 7-го січня, о год. 7-ій веч. в церкві св. Володимира, дорога ч. 520, Малборо, Н. Дж. і
7-го січня 1988 р. в церкві св. Андрія в Гамптонбурґу, Н. Й.
Просимо про молитви в цей день за спокій Її Душі.
Муж — ПЕТРО
Син — СТЕФАН
Дочка — ГАЛИНА з мужем і дітьми — ДАРКОМ І ЮРЦЬОМ ЛОЙКО
ІРЦЯ з чоловіком і сином ГАВРИЛОМ ГЛУХИЙ
та ближча Родина і Приятелі

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що в середу, 2-го грудня 1987 р. у Маскатін, Айова відійшов у Вічність
наш Дорогий
ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІД І БРАТ
св. п. інж.
Дмитро Нестеренко
нар. 23-го травня 1909 р. у Києві.
У глибокому смутку:
дружина — ГЕРТА МАРІЯ
дочка — ЄЛИСАВЕТА КАЙКЕН
син — д-р ОЛЕКСА НЕСТЕРЕНКО
троє внуків
сестра — ГАЛИНА АКУЛОВ
Племінниця і племінник

Ділимося сумною вісткою,
що у понеділок, 26-го жовтня 1987 року, на 92-му році життя, упокоїлася в Бозі
св. п.
ЄВДОКІЯ СТАСЮК
довголітня вчителька в Україні, зразкова й щедра громадянка, велика шанувальниця української науки, — у своєму заповіті, надбанні свого життя, яке оцінюється понад 350 тисяч долярів, призначила на створення Фундації родини Євдокії, Анни, Василя і Якова СТАСЮКІВ при Канадському Інституті Українських Студій в Едмонтоні, знаному з видання англомовної Енциклопедії України за редакцією проф. Володимира Кубійовича, а також понад 60 наукових праць.

В останньому періоді життя покійна Євдокія Стасюк висловлювала думку, що саме наймолодша і найпродуктивніша українська наукова установа в Канаді — Канадський Інститут Українських Студій — спроможна найкраще використати її дар на розвиток української науки. Для кожної пожертви на фонд Інституту провінційний уряд Альберти може додати 200 відсотків загальної суми пожертви. Таким чином, Фундація родини СТАСЮКІВ матиме можливість розпоряджатися більше як мільйоном долярів.

Виконавцем своєї останньої волі св. п. Євдолія Стасюк установила Євгена Бориса.

Панахиди відбулися 28-го і 29-го жовтня в каплиці Кардинала, а похорон у п'ятницю, 30-го жовтня з церкви св. Василія Великого на цвинтар Парклавн до родинного гробівця.

Висловлюємо нашу щиру подяку Всч. оо. Василіянам, а особливо о. митратові Свірському за похоронні відправи і всім приятелям Покійної, які своєю присутністю вшанували Її відхід у Вічність.

Хай гостинна канадська земля буде Їй легкою.

У глибокому смутку
сестра — АННА
Виконавець останньої волі ЄВГЕН БОРИС,
Директор придбання фондів
Канадський Інститут Українських Студій
при Альбертському університеті

Українська Православна Церква
свв. Петра і Павла в Ґлен Спей, Н. Й.
З приводу відходу у Вічність нашої Дорогої і Незабутньої
бл. п.
НАТАЛІЇ ПЕТРЯНИК
Приятелі та Знайомі висловлюють глибоке співчуття смутку усій Родині Покійної, а замість квітів на могилу склали
1,327.00 долярів
на БУДОВУ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в Ґлен Спей, Н. Й.

Д. і О. Федій — $120.00; по $100.00 — В. Преско, родина Лагоди, С. Петряник, Н. Журавель; по $50.00 — Г. і П. Майстренки, Р. і М. Борковські, Н. Галкін; $40.00 — Т. і М. Ґадалупе; по 30.00 — Й. Курівчак та Кузима, О. і І. Федишини, М. Марченко, І. і Ф. Салюцькі, З. і М. Варич, В. і В. Мантика, В. Новак; по 25.00 — М. і С. Ріжко, Г. і Р. Петренко, К. і П. Стокальські, К. і П. Малахов, І. і Д. Філімончук; по 20.00 — А. Кушмерська, І. і Н. Кухарські, В. і Ю. Кузьмичі, Ю. і Л. Костюк, А. і А. Яремійонек, В. і А. Пищимука, М. і І. Чухта, Д. і О. Журавель, П. Гайдар, Г. Треклер, М. Литвин; П. Гурський — $12.00; по 10.00 — Т. Чухта і Ж. Нерінґ, В. і М. Танасійчук, А. Журавель, Л. Журавель, Н. Чуйко.

Усім Жертводавцям щиро дякуємо.

Шановні Секретарі та Організатори УНС!

Членська кампанія 1987 року кінчається з 31-им грудня. Тому аплікації нових членів прийматиме Головна Канцелярія тільки до 31-го грудня 1987 року.

Докладіть всіх старань, щоб виконати свої квоти та вислати аплікації вчасно, щоб вони дійшли до Головної Канцелярії не пізніше, як 31-го грудня 1987 року.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Лишається дуже мало часу для приготувань до гідного відзначення найбільше величної події української історії, 1000-ліття прийняття християнства українським народом.

Допоможіть своєю скорою і щедрою пожертвою виконати всі заплановані акції Крайового Комітету Тисячоліття Християнства в Україні.

Чеки проситься виставляти на: UUARC, INC. — MILLENNIUM OF CHRISTIANITY IN UKRAINE FUND та висилати на адресу: 1319 W. Lindley Avenue., Philadelphia, Pa. 19141.

Пожертви звільнені від уподаткування.

Складаю (складаємо) пожертву в сумі ....

Посвідку проситься виставити на ....
(по-англійськи)

та переслати
на адресу
(по-англійськи) ....

Дата ....
Підпис ....

Комітет Оборони Української Спадщини
та
Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу
закликають Вас
СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ
на його працю та акції для

1. **Поширювання правди про Україну**
2. **Поборювання очорнювання та знеславлювання українців**
3. **Оборони громадянських прав українців**

Пожертви просимо пересилати тільки чеками, або поштовими переказами (не готівкою) на:

Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
враз із виповненим вирізком цього заклику

Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, прізвище та адресу

Сума пожертви $

ім'я та прізвище

число дому, вулиця

місцевість стейт поштовий код

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" — „Македонія" СК (1:1) 3:1

Цими змаганнями ¼ фіналу за чашу Ню Джерзі, що відбулися в неділю, 20-го грудня ц.р., перша дружина „Ч. Січі" закінчила осінню рунду футбольного сезону на відкритих площах. У зимових місяцях „Січовики" візьмуть участь в двох турнірах у закритих залях в Раклендї, Н. Й., і Сомервилі, Н. Дж.

Якщо йдеться про звітові змагання, то пройшли вони, не зважаючи на розмокле грище, на вищому рівні, обидві дружини боролися завзято для осягнення бажаної перемоги. „Січовики" в більшості володіли м'ячем, створили ряд добрих нагод до здобуття голів, одначе першими конто відкрили македонці, коли в 41-ій хвилині їх напасник з далекої віддалі післав м'яч у правий кут воріт господарів.

Після перерви наші футболісти дальше утримували ініціятиву, але вирівняння здобув Нортворт з подачі А. Бакуна щойно в 75-ій хвилині. З рахунком 1:1 закінчилися змагання в нормальному часі. Згідно з правильником ігор за цю чашу, суддя зарядив 30-хвилинну догривку. Вже в 101-ій хвилині Сарджент з гарної акції Брієнзи — А. Бакуна здобув ведення 2:1. Після цього голя македонці втратили „духа", дещо розгубилися, хоч ще мали можливість здобути чергові голі. В 115-ій хвилині А. Бакун встановив вислід зустрічі 3:1.

В чвертьфіналі „Ч. Січ" зустріне португальський клюб „Байррадінос".

Склад „Ч. Січі" в цій грі: Хамуляк, Ромійо, Куцина, Зулійо, Фонг, Брієнза, Сабрій, Каміка, Нортворт, Сарджент, А. Бакун, Торій, Дворський. Провідник Володимир Бакун.

В. „Дзюхо" Чижович про копаний м'яч у ЗСА

Відомий в минулому один з найвизначніших українських футболістів у ЗСА „Дзюхо" Чижович, колишній змагун УСО „Тризуб", пізніше тренер-змагун УСВТ „Ч. Січ", змагун професійного клюбу „Спартанс" Філядельфія, тренер Філядельфійського текстильного коледжу і збірної ЗСА, тепер виконує працю тренера в університеті Норд Каролайна. В американському журналі „Сколястік Ковч" з грудня цього року появилося довге інтерв'ю, що його перевів з Володимиром Чижовичем співвидавець журналу Баб Філіпс. У цьому довгому інтерв'ю Чижович обширно відповів на ряд запитів, що в загальному відносилися до сучасного стану і головно майбутнього копаного м'яча в ЗСА. На думку Чижовича, копаний м'яч ЗСА хоч і не в скорому майбутньому, стане рівнорядним з такими популярними видами спорту, як бейзбол, футбол (американський) і кошиківка. Свої міркування цей український тренер обгрунтував переконуючими фактами.

На 25-ій сторінці цього журналу є поміщений знімок відзначених тренерів ЗСА у 1986 році (коледжів і середніх шкіл), між якими є теж український тренер середньої школи Коламбія в Мейплвуді, старший брат „Дзюха" Євген Чижович, він же член Управи УСВТ „Ч. Січ" на пості заступника керівника спортової секції Т-ва.

(от)

Найкращі футболісти СССР

На підставі цьогорічного сезону Федерація футболу СССР затвердила список 33-ох найкращих футболістів імперії, між якими є такі українські таланти: С. Пригода (оборонець), тепер виступає в московському клюбі „Торпедо", В. Безсонів (оборонець), київське „Динамо", С. Башкиров (оборонець), дніпропетровське „Дніпро", О. Кузнецов (центральний оборонець), київське „Динамо", Є. Яровенко (оборонець), виступає в алма-атинському „Кайраті", О. Чередник (оборонець), дніпропетровське „Дніпро", Г. Литовченко (оборонець), дніпропетровське „Дніпро", П. Яковенко (оборонець), київське „Динамо", В. Пасулько (центр. помічник), був змушений виступати в московському „Спартаку", В. Тищенко (помічник), дніпропетровське „Дніпро", В. Рац (лівий помічник), київське „Динамо", О. Протасів (напасник), дніпропетровське „Дніпро", І. Бєланов (напасник), київське „Динамо". О. Заваров і О. Михайличенко (напасники), обидва київське „Динамо", В. Тищенко (центр. помічник), дніпропетровське „Дніпро".

Отже, більше половини відзначених — вихованці українського футболу. На жаль, вони не можуть на міжнародній арені репрезентувати своєї Батьківщини-України, їх осяги хитро використовує червона Росія для своїх цілей.

У наступному сезоні з Дніпропетровська до Києва перейдуть два чолові футболісти „Дніпра" — Г. Литовченко і О. Протасів.

В. Іванчук — чемпіон першої шахової ліги СССР

У понеділок, 30-го листопада ц.р., у Львові закінчився чемпіонат першої шахової ліги СССР, в якому звання чемпіона здобув 17-річний український шахіст Василь Іванчук (уродженець Бережан). На рахунку Іванчука 11.5 точки з 17-ти можливих. „У моєму результаті чимала заслуга тренера-майстра спорту Володимира Батурина, — сказав кореспондентам Іванчук. — Тепер у мене завдання — успішно виступити в грудні на чемпіонаті Европи серед юніорів у Голяндії".

Дальші місця зайняли: Юдасін (Ленінград) 11 точок, Гавриков (Вільнюс), Гуревич (Харків), Чернин (Харків) по 10 точок, Новиков (9), Джанлжагава, Барєєв (по 8,5), Малішаускас, Кайданов, Романишин (Львів), Дреєв (по 8), Бижманавін, Михальчишин (Львів), Розенталіс (по 7,5), Панченко, (7), Зайчик, Лпутян (по 6,5).

Хто з українських спортовців приїде до Калгари?

Згідно з інформаціями для преси, що їх подав заступник голови державного комітету спорту України П. Савицький, в збірній СССР на зимових Олімпійських ігрищах мало б виступити усіх разом 14 спортовців, з яких досі були згадані: лещетарі Олександер Батюк і Олександер Ушкаленко, фігурист Віктор Петренко і ковзанярі Віталій Маковецький та Ірина Фатєєва.

Брутальна система...

Ігор Ларіонов, чоловий напасник військового гокейового клюбу ЦСКА і збірної СССР, в інтерв'ю совєтському журналові „Футбол-Гокей" нарікав на брутальну систему тренування, що переходять гокеїсти тієї дружини. „Я змучений, сказав Ларіонов, я змучений режимом і безконечною розлукою з домом, чи цього треба чи не треба". Ці безглузні тренінги згаданої дружини тривають 11 місяців у році. Для порівняння Ларіонов подав факт, що перед гокейовою серією за чашу Канади в 1987 році збірна Канади тренувалася всього один місяць і виграла турнір. Ларіонов теж відмітив, що в минулому році шведські гокеїсти збірної приїхали до Відня на світовий чемпіонат із своїми жінками і вони зуміли виграти. На такий люксус в СССР не дозволяють. Жінки, як правило, стають закладницями спортовців, що виїжджають за кордон.

Про спортове злодійство червоної Росії

Коли пишемо ці рядки, в ЗСА перебуває на турне друга гокейова збірна СССР, яка проводить серію зустрічів з олімпійською збірною ЗСА. В неділю, 13-го грудня ц.р., на телевізійній станції Медісон Гарден був висвітлений репортаж перших змагань тієї серії, що пройшли в околиці Клівленду. Перед самими змаганнями відбулася церемонія, під час якої ветерани внесли прапори ЗСА і СССР, відіграли гимн „імперії зла" (як назвав СССР президент Роналд Реґен), американський гимн відспівав Б. Тейлор. Ведучий тією програмою відмітив, що ця передзмагова церемонія в ім'я нового „детанту", який нібито заіснував після підписання совєтсько-американського договору про ліквідацію ракет середнього і меншого засягу в Европі. В часі змагань американські телевізійні репортери і коментатори традиційно мішали, як у нас говориться, горох з капустою, називаючи суперників раз „совєтс", раз „рашенс" в такий спосіб, що глядачі, очевидно, сприйняли факт, що американські олімпійці змагалися з росіянами, хоч в складі тієї військової дружини виступають гокеїсти кількох національностей.

Наївність, необізнаність і навіть анальфабетизм спортових (та чи тільки спортових) журналістів ЗСА про національний стан справ в СССР і особливо у спортовій ділянці закорінилися дуже глибоко. Ці сприятливі для себе обставини хитро і влучно використовують російські політруки і пропагандисти спорту імперії, які без жодних заміток і перешкод зі сторони спортових діячів вільного світу роблять українців, литовців, грузинів, латишів, білорусів, естонців, вірменів і інших національностей росіянами. На подібне злодійство в сучасному світі не відважується жодна інша нація. Нахабність й злодійство червоної Росії в спортовій ділянці завжди мобілізували спротив поневолених народів, які різними доступними їм методами боролися за право репрезентувати свої країни в спорті на міжнародній арені. Тисячі цих борців — героїв на протязі 60-ти років загинули в ҐУЛагах і „психушках", але боротьба не припинилася. Проблиски тієї боротьби останньо відбиваються вже в офіційній пресі, в якій окремі діячі викривають і осуджують методи окупанта щодо крадежей чолових спортовців поневолених народів. У Київській" Спортивній Газеті", наприклад, з 19-го вересня ц.р. появилася „Полемічна нотатка" під наголовком „Контракт вважати недійсним", в якій кореспондент Є. Карельський писав: „...На передодні футбольного сезону-87 до заявки московського „Спартака" було включено відразу шістьох, так би мовити, готових гравців зі сторони. (Як відомо, „Спартак" здобув чемпіонат сезону — Прим. О. Т.). Вважається, що міграції, на зразок згаданих, неможливі у баскетболі (кошиківці) чи, скажімо, гендболі.

Однак принципи зміцнення одних і тих же команд за рахунок „провінції" — характерні й тут. Звичайно траплялися винятки. Баскетболісти каунаського „Жальгіріса", гендболісти мінського СКА та Запорізького індустріяльного інституту, відбиванкарі ризького „Радіотехніка" — всі вони прорвалися на европейську арену тими кадрами, яких самі й підготували. Список, однак, довгим не буде. В тому ж таки волейболі (відбиванці) ЦСКА — Москва, ленінградський „Автомобіліст" не кажучи вже про армійську кошиківку і гендбол, усі всесоюзні (тобто імперії — прим. О. Т.) відзнаки, чаші континенту здобуваються руками зрілих майстрів, переведених з клюбів інших республік, вельми часто з України. А наша республіка при цьому втрачає повпредів у вищих лігах. І ніякі заборонні інструкції не допомагають".

Карельський не міг ясно сказати, що російські зайди, які зайняли керівні пости у проводах спортових організацій і окремих клюбах України в ролі „старших братів" не тільки нехтують заборонними інструкціями місцевих клюбів, але і в першу чергу сприяють усіми можливостями і хитрощами до викрадання найкращих спортовців з України.

Згадавши про найвизначніших кошиківкарів України (В. Ткаченка, В. Гоборова, О. Волкова), яких свого часу забрали з Києва до Московського ЦСКА, Карельський запитує: А що робиться в Україні, щоб запобігти переїздам? І відразу відповідає — практично нічого. „Тренери Дитячих Юнацьких Спортових Шкіл і інтернатів — продовжує автор — одержують за свого „вундеркінда" першу або вищу категорії незалежно від точки, де на нього впаде „дорослий" турніровий успіх. Так чому ж не відпустити хлопчину або дівчину до іменитішого клюбу? Не випадково ж у Ленінграді виникла не так давно одесько-миколаївська „відбиванкова кольонія" — В. Поліщук, С. Федяєв, А. Дилленбург, О. Смугильов. А скільки відбиванкових „зірочок" ми таки випустили останнім часом! Десь недоховали, десь прогавили". І знову Карельський подає ряд імен, які під сучасну пору грають проти колишніх своїх партнерів із збірної України. З харківського „Льокомотиву", пише автор зникла вповні резервова дружина...

Дальше Карельський подав приклади з „переходів" жіночих спортових зірок з України і знову запитує: Скільки ж можна збагачувати таланами суперників? На закінчення своєї статті автор пише: „Зрозуміло, не кожен перехід є ганебним порушенням колексу честі. Міграції відбувалися і відбуватимуться в акторському середовищі. Таланти рвуться з провінції до академічних театрів, а не навпаки. Так само й у спорті. Можливо, не став би Олег Молибога лідером відбиванкової збірної СССР, якби залишився в Дніпропетровську. Можна, певною мірою, зрозуміти Олександра Сорокалета, який перейшов до того ж ЦСКА з одеського „Політехніка"... Йому вже було 27 років, тож українській відбиванці Сорокалет устиг вже послужити. А от виправдати юних перебіжчиків „за европейськими вояжами" ніяк не можна". Тут автор теж має на увазі тих молодих українських спортовців, які за „вказівками" вже згаданих російських зайдів переходить до російських клюбів у Москві і Ленінграді, звідки, як відмітив Карельський, „ближче" до зарубіжних турне всіляких збірних. Збірним України двері в зарубіжне турне замкнені „старшим братом". І закінчив свою статтю автор заміткою для молодих українських спортовців кошиківки і відбиванки: „Зрештою, ніхто не зобов'язує їх сидіти в містах, де немає дружин майстрів. Але ж у Києві чи Ворошиловграді теж можна значно підвищити свою майстерність".

Приклади викрадання і переходів найкращих українських талантів до російських міст подані тільки із цих двох ділянок спорту, а скільки злійснюють окупанти цих злодійств у інших ділянках спорту?

Для наївних і обурених у вільному світі спортових діячів і журналістів усі вони „росіяни".

(от)

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

АНАСТАЗІЯ БОСАК, член УНС Відд. 247-го ім. св. Івана Хрестителя у Вілмінґтоні, Дел. померла 17-го жовтня 1987 року на 94-му році життя. Народилася 1893 року, а членом УНС стала 1919 року. Залишила у смутку синів — Волтера, Джозефа і Чарльса; дочок — Мері Свіфт і Гелен Гейз. Похорон відбувся 20-го жовтня 1987 р. на цвинтарі Ґрейсловн Меморіял Парк у Вілмінґтоні, Дел.
Вічна Їй Пам'ять!

Люба Шеремета, секр.

ІВАН САВЧАК, член УНС Відд. 155-го Т-ва „Запорозька Січ" в Перт Амбою, Н.Дж., помер 6-го жовтня 1987 року. Нар. 29-го травня 1909 року в Україні. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дочку Анну Колі сина Ярослава.
Вічна Йому Пам'ять!

М. Лоренс, секр.

ЮРІЙ МИХАЙЛО ЛЕСКО, член УНС Відд. 1-го ім. св. Андрія в Шамокіні, Па., помер 8-го листопада 1987 року на 53-му році життя. Народився в Шамокіні, Па. Членом УНС став 1945 року. Залишив у смутку сина Юрія, матір Мері і три сестри. Похорон відбувся на цвинтарі Норттамберленд Меморіял в Санбирі, Р.Д.
Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 17-го СІЧНЯ 1988 р.

Південний Бруклин, Н. Й. Річні загальні збори Б-ва св. о. Николая 293-го Відд., о год. 1-ій по пол., зараз після 2-ої Служби Божої в приміщенні церковної залі при 261 — 19-та вул. Проситься членів численно прибути та рівнож вирівняти залеглі вкладки. На порядку нарад: звіти Управи та вибір нової Управи на 1988 р. Після зборів — товариська гутірка. — Управа.

Вступайте в члени УНС